

luokkansa henkisten käsityskantojen muodostamien rajojen rajoittamat, mutta kun he kerran saavat eteensä jonkun määrätyn tehtävän, he häikäilemättä ajavat tarkoituksensa perille. Sosialistit voinevat yleisesti myöntää, että nämä miehet kuntoonsa nähden varsin hyvin vetävät vertoja sosialistipuolueen johtomiehille.

Kolmekymmentä vuotta sitten keskiluokan eteenpäin pyrkivät nuorukaiset alottivat liikemies-tahi vapaitten ammattien harjoittajan uransa omaten kohtuullisia mahdollisuuksia menestyä. Tänä

päivänä on suurliikkeitten syntyminen sulkenut tien yksilölliseltä yrittelijäisyydeltä. Ne kymmenet tuhannet, jotka suorittavat pääsy-tutkintonsa yliopistoissa ja teknillisissä kouluissa, kallistavat korpansa progressivisille agitaattoreille ja organiseeraajille. Sen sijaan että he pyrkisivät saamaan paikan voitonetsinnän pelissä, jossa he edeltäkäsinsä ovat tuomitut kukistumaan, he nyt vaativat itselleen hyvän palkattuja toimia yleisön palveluksessa. Progressivismi on keskiluokan nuoremman sukupolven liike. Jatk.

Kiertokatsaus

HIILENKAIVAJAT SOTAKANNALLA GOMPERSIN ITSE-VALTUUTTA VASTAAN

Hiilenkaivajain konventioni alkoi tammikuun 20 p. Indianapolissa. — Kokoukseen oli saapunut suuri

joukko edustajia kaikista maan ääristä ja heidän keskuudessaan vallitsi toimintahalua, voimaa ja vallankumouksellista henkeä osoittava mieliala.

Konventionin avajaisissa ilmeni syvä vihamielisyys A. F. of L. liiton vanhoillista johtoa vastaan, joka meni niinkin pitkälle että jotkut edustajat ehdottivat eroamista koko tuosta järjestöstä. Vihamielisyyden lähimpänä syynä oli paitsi yleinen tyytymättömyys Gompersin ja hänen kannattajansa vanhoillista politiikkaa kohtaan, lähinnä seuraava seikka. Seattlen konventionin edellä olivat hiilenkaivajat vaatineet John Mitchelin eroamista A. F. of L. liiton ensimmäisen varapresidentin toimesta, koska katsoivat hänen lakanneen edustamasta hiilenkaivajain järjestöä, jonka toimesta hän oli valittu tuohon asemaan ja koska muutenkaan eivät hyväksyneet hänen poliitiikkaansa. Mitchellin tilalle he halusivat nykyisen presidenttinsä White'n. Konventioni

valitsikin White'n Mitchelin eroamisen kautta avoimeksi jääneeseen paikkaan, mutta Gompers omavaltaisesti kohotti tähänastisen toisen varapresidentin, joka on Gompersin hengenheimolainen, tähän presidentin tointa lähimpään virkaan ja selitti Whitelle, että hän saa tyytyä seitsemännen varapresidentin asemaan.

Hiilenkaivajat ovat yleensä käsitäneet tämän tempun loukkauksesta heidän järjestöään kohtaan ja White järjestönsä hyväksymänä on kieltäytynyt vastaanottamasta Gompersin tarjoamaa paikkaa. Ihmeteltävää onkin se sokesus, jolla Gompers vielä uskaltaa kohdella niinkin voimakasta järjestöä kuin on United Mine Workers. Tempullaan on hän herättänyt pahaa mieltä, joka sitä pikemmin kukistaa hänet ja hänen kannattajansa valtaistuimelta.

United Minen Workers-liitolla on nykyään lähes 450,000 jäsentä ja lienee se maailman suurin teollisuusjärjestö. Etenkin viime vuosina on järjestön kasvaminen ollut hämmästyttävän nopeaa. Mutta samalla kun se on voimistunut ja voimaansa nojautuen voinut ulottaa vaikutuksensa yhä uusille aloille, käsitellen nykyään miltei koko kivihiilite-

ollisuuden tässä maassa, on se myöskin sitä mukaa käynyt radikaalisemmaksi. Sen laajentunutta on se saanut vastaansa kivihiilitrustin, mutta suoritunut voitokkaasti otteiluistaan.

Taistelussa saavutetut kokemukset ovat jouduttaneet yhä uudenaikaisempien toimintatapojen tavoittelemiseen. Hiilenkaivajain järjestö on ehkä enemmän industrialisesti järjestetty kuin yksikään toinen Amerikan unio. Nyt se suunnittelee tärkeätä askelta vielä kiinteämpää keskittymistä kohti. Kysymyksen alaisena on nim. se, että kaivantoyhtiöitten kanssa tehdyt työsopimukset päättyisivät koko maassa samaan aikaan, niin että järjestö voisi eheänä ja koko voimallansa taistella yhä parempien olosuhteitten saavuttamiseksi jäsenilleen.

United Mine Workers'in kasvu viime vuonna muodosti suuren osan koko A. F. L.-liiton kasvusta ja tämän voimansa tunteminen aiheutti sen mielialan, joka ilmeni konventionissa esillä olleessa, liitosta eroamista koskevassa ehdotuksessa. Se ei saanut yleisempää kannatusta. Olisikin ollut erehdyä, jos niin olisi käynyt. Voimakkaanaakin ollen on liitto vielä voimakkaampi ollen osana suuremmasta järjestöstä ja se voi parhaiten käyttää voimansa radikaalisen työväen liikkeen hyväksi yhdessä toisten samaa mieltä olevien järjestöjen kanssa koettaen nujertaa gompersilaisen klikin. A. F. L.-liitto on vaan osiensa yhteissummalla ja United Mine Workers yhdessä muutamien muiden radikaalisempien järjestöjen kanssa muodostaa piakkoin osien enemmistön. Silloin lakkaa gompersilainen mielivalta ja muu vanhoillinen johto sangen yksinkertaisella ja tehokkaalla tavalla.

HUOMATTAVA JA NOPEASTI VOITETTU LAKKO Jo viime vuoden aikana oli havaittavissa huomattavaa liikehtimistä tämän maan ehkä konservatiivisimpien järjestöjen keskuudessa, nim. rautatietyöläisten. Muutamat viime vuonna esiintyneet lakonohjat asetettiin tosin valtion välityksellä n. s. Erdman'in sovituslain nojalla, mutta etelässä, Southern Pacific rautatiellä, puhkesivat riitaisuudet lakkoon, joka muutamaksi päiväksi lamautti koko liikenteen lakonalaisilla linjoilla ja aiheutti tuntuva ja nopean voiton työläisille. Tänä vuonna tammikuussa puhkesi ja työläisten täydellä voitolla nopeasti päättyi Delawaren ja Hudson radan rautatieläisten lakko. Lakko kesti ainostaan päivän. Se täy-

dellisesti pysäytti koko liikenteen lakonalaisella radalla ja heitti komppanian polville työläisten järjestön eteen.

Tämä lakko on huomattava syykin vuoksi, jonka johdosta se puhkesi. Kysymyksen alaisena oli, saako komppania mielivaltaisesti vyörittää työläisten niskoille edesvastaan tapahtuvista onnettomuuksista ja erottaa heitä toimintaan. Yhtiö nim. erotti toimestaan kaksi konduktööriä, jotka se syytti erään junaonnettomuuden aiheuttajiksi ja näin se teki siitä huolimatta, että tutkimus oli osoittanut molemmat miehet syyttömiksi. Lakkolaiset vaativat mөлempien takaisinnotamista, käsittivät että siinä oli kysymys luokka-asista, jossa heidän oli solidaarisesti seisottava toveriensa puolella.

Voitossa ilmennyt yhteishenki ja toimintatarmo on merkittävä senkin vuoksi, että yleensä tämä työläisten osa on edustanut jonkinlaista työläisten kermakerrosta, jossa tähän asti on näkynyt varsin vähän luokkasolidarisuuden oireita. Yhteinen vaara kuitenkin aukaisi heidän silmänsä.

Yhtiön presidentti, selittäessään World lehdelle yhtiöitten peräänantamisen syitä, avoimesti sanoi, että yhtiöitten piti tällä kertaa myöntyä, koska unio ryhtyi lakkoon niin nopeasti ja äkkiävaamatta, että se kohtasi yhtiötä valmistumattomana ja työläisten puolella sitä paitsi oli vahva järjestö, "mutta", lisäsi hän uhkaavasti, "kyllä pian tulee sellainen aika, jolloin me taas olemme päällikkäisin". Työläistenkin sopisi pitää mielessä nämä uhkaukset ja tietää, että taistelun väliaikoinakin pitää järjestön olla taistelukunnossa voidakseen torjua kapitalistien kostoja nujertamisyritykset. Joka tapauksessa tämä lakko on pantava merkille rautatietyöläisten heräämiseen uutena osoituksena. Vasta sitten kun tällaiset järjestöt ovat samassa luokkatietoisessä rintamassa muiden työläisten kanssa, voidaan odottaa laajempaa ja tehokkaampaa taisteluun ryhtymismahdollisuutta työväenluokan puolelta.

URKINTA JA PROVOKATIONI AMERIKAN TYÖVÄEN-LIIKKEESSÄ. Useita esimerkkejä työväenjärjestöjen sisäisistä tapahtuvasta urkinnasta ja provokationista on viime aikoina tullut päivän valoon. New Yorkissa äskettäin vallinneen postiautobiiliin kuljettajain lakon johdosta on vangittu useita työläisiä muka väkivaltaisuuksien harjoittamisesta ja hallituksen todistajina esiintyy joukko ilmeisesti salapoliisitoi-

mistojen palveluksessa olevia oljoita, jotka lakon aikana sekaantuivat lakkoilaisten joukkoon ja ehkä joskus onnistuivatkin provoseerata väkivaltaisuuksia, joiden johdosta nyt syytetään varsinaisia lakkolaisia — urkkijain toimissa todistajina heitä vastassa.

Tammikuun aikana pidetty United Mine Workers union konventionin kestäessä paljastui toinen räikeä urkintatapa. Konventioniin oli saapunut virallisena edustajana erään Virginiassa perustetun Pocahontas-unioosaston edustaja. Pian kuitenkin selvisi, että tämä "unio" ei ollut muuta kuin salapoliisien perustama laitos, jonka avulla toivottiin voitavan urkkia järjestön asioita ja ehkä provoseeratakin joku kepponen, jonka nojalla voitaisiin vahingoittaa järjestöä. Asian johdosta toimeenpannussa tutkinnossa kävi selvillä, että tähän "unioon" kuuluu 21 henkilöä, jotka kaikki ovat palkattuja salapoliiseja. Heidän oli onnistunut vääriillä tiedonannoilla hankkia "unioille" päätoimistolta lupakirja, joka paljastuksen tapahduttua tietysti viipymättä otettiin pois ja täten tehtiin tyhjäksi urkkijain aiomukset, ennenkuin he olivat ehtineet saada aikaan mitään tuntuvampaa häiriötä.

Mutta huomattavin provokationijuttu tulee tällä kertaa Aeronista, Ohio, jossa viime vuonna, kuten muistetaan, oli kumityöläisten lakko. Siellä lakon aikana toimineen I. W. W.-liiton osaston toimihenkilö ja lakon johtaja John W. Reid on äskettäin pakottanut tunnustamaan, että hän sekä useimmat muut saman osaston toimihenkilöt olivat erään salapoliisitoimiston palveluksessa, järjestivät lakon poliisien toimesta ja sen kestäessä toimivat samasta lähteestä saaneensa ohjeitten mukaan.

Valallisten todistustensa mukaan Reid, joka aikaisemmin palveli vaununkuljettajana Brooklyniassa, ryhtyi "Corporations Auxiliary Detective Agenture"-nimisen salapoliisitoimiston palvelukseen, saaden palkkaa \$20.00 viikossa ja korvauksen matkakuluista. Salapoliisitoimisto neuvoi häntä liittyään paikkakunnan sosialistiosastoon ja I. W. W.-liittoon ja autamaan isännistölle tarkkoja tietoja työläisten keskuudessa tapahtuvasta järjestymistoinnasta. Jonkun ajan kuluttua annettiin hänelle määräys panua toimeen lakko, jolla tietenkin ajottiin musertaa A. F. of L.-liiton paikkakunnalla harjoittama järjestämistyö. Reid tavattoman nopeasti pääsikin johtavaan asemaan paikallisessa I. W. W.-liiton

osastossa, jonka rahastonhoitajaksi hän valittiin. Hänen urkkijatoverinsa niinkään valtasivat huomattuja asemia. W. E. Williams valittiin osaston presidentiksi, Ed. Dickerson vara-presidentiksi ja G. A. Miller johtokuntaan.

Akronin kumitehtaita työskentelee muutamien ammattitaitoisten ohella enimmäkseen ammatittomia ulkomaalaisia, joiden kurjia palkkoja vuosiin ei ole korotettu. Tämän johdosta vallitsi työläisten keskuudessa syvä tyytymättömyys, joka johti ajattelemaan järjestymistä ja työläiset kääntyivätkin A. F. of L.-liiton toimeenpanevan komitean puoleen, pyytään apua järjestymiselle. Liiton toimesta lähetettiinkin organisaaraaja. Järjestymistyö oli jonkinlaisella alulla kun sen rinnalle ilmestyi Reidin johtama I. W. W.-liiton voimakas propaganda. Täten syntyi taistelu kahden union välillä. I. W. W.-läiset syyttivät toisia liiallisesta kohtuullisuudesta esiintymisessään tehtaitten omistajia kohtaan, jota syytöstä tietysti tuettiin kaikella syndikalisteillemme varsin tutulla fraasivallankumouksellisuuksella. Työläisjoukko, kärsimyksistä katkeroittuneena ja äkkiä innostuvana, tietysti mieluummin kuunteli "radikaalisia" unionisteja ja joutokattain liittyi I. W. W.-liittoon.

Nyt oli Reidilla ja hänen hengenheimolaisillaan sopiva aika toimia. Lakko julistettiin ja Reid toverineen asetui sen johtoon. Toinen unio sivuutettiin kaikesta vaikutuksesta lakon vaiheisiin, — sille sallittiin vain rahallisesti tukea lakkoa, jonka se tekikin. Lakko hävitettiin perin pohjin, huolimatta lakon alussa työläisjoukkojen keskuudessa vallinneesta innostuksesta. Huomatuimpana lakon häviämisen syy näi se, että Reidin johtama lakkokomitea oli alusta pitäen asettanut selkaiset vaatimukset, joihin varmasti tiedettiin tehtaitten omistajain ei ikinä suostuvan. Mm. vaadittiin yhtäläinen palkkataksa kaikista töistä, sekä ammattitaitoa vaativista että muista.

Lakon kestäessä jo aavistettiin ja arveluna tuotiin julkisuudessaakin esille, epäilyksiä, että Akronin lakko oli silkkaa provokationia kapitalistien taholta. Reidin tunnustus nyt todistaa tämän ja kun me sen valossa palautamme mieleemme Akronin lakon vaiheita, niin on meillä tosiaankin monta tärkeätä opetusta pantava talteen.

Tietysti ei voida tehdä I. W. W.-liittoa sellaisenaan vastlunalaiseksi tästä asiasta. Voihan provokaattoreita tunkeutua kaikkiin järjestöihin ja olihan Reid myös sosialistipuolueen jäsen, jos-

kaan hän siellä ei päässyt esittämään mitään huomattavampaa osaa. Mutta silmiinpistävä on se helppous, jolla Reid ja ne kolme muuta lurjasta muutaman viikon aikana onnistuivat pääsemään tärkeimpiin luottamustoimiin tuossa järjestössä, vaikka kukaan heitä ei tuntenut eikä tietänyt keitä he olivat. Syndikalististen järjestöjen lyöjä kokoonpano ja kontrollin puute tekee kaiken tämän mahdolliseksi, ja tämä tapaus ei ole ainoa, josta näemme, kuinka helposti juuri syndikalistien haratarassa toiminnassa pääsee kaikkinaisen provokationi juurtumaan.

Mutta tapaus opettaa meille paljon muutakin. Se opettaa meille kuinka erinomaisen taitavasti kapitalistit osaa- vat käyttää hyväkseen Amerikan työväenliikkeessä esiintyvää kaksinaisunionismia, usuttaen toisen järjestön toisen kimppuun ja käyttämällä I. W. W.-liittoa tarkoituksiinsa estääkseen vakavamman järjestymistyön synty- mistä. Me varmasti olemme, että Akronin juttu ei ole ainoa tätä lajia oleva. Viime kesäiset yritykset saada aikaan metsämiesten lakko Tyynen meren rannikolla tarkoituksella sen kautta alkuunsa rikkoo puutarvate- yöläisten järjestön perusteellisesti alka- nassa lyöydyt yhteen tämän tapauksen kanssa, — niin vaivata kuin ehkä on- kin uskoa sitä niille sosialisteille, jotka lapsellisesti silloin innostuivat noi- hin hommiin. Herkkäuskoiset, jär- jestyneeseen tottumattomat työläiset o- vat herkkiä juoksemaan sinne päin, missä suurimmat sanat hundeetaan, lä- hemmin tarkkaamatta, mitä niiden ta- kana on. Sellaisissa oloissa on provo- kationille erinomaisen altis tila. Sopii vaan odottaa, että tästä otettaisiin jo- takin opiksi.

SUOMEN KOH- TALOISTA kirjoittaa Kansan Tahto m. m. seu- raavasti:

Valtiollinen elämä maassamme on kuluneen vuoden aikana erittäin rikas- säälöistä.

Yhdenvertaisuuslain nojalla on hyö- kätty maan oikeuslaitoksen kimppuun ja suoritettu silnä taistelussa tekoja, mitkä raakuudessa turhaan hakevat nykyaikoina vertauskohtia. Maan tuomareita, joiden henkilöllinen korkeamat- tomuus pitäisi tuki jopa poikkeuksel- lisissakin oloissa olla aina ehdotto- masti taattu, on niin alemmista kuin ylemmistäkin tuomioistuimista joukot-

tain raahattu rajantaakse vankenteen, tuomioiden perusteella, mitkä ovat no- jautuneet lainvastaisesti syntyneeseen säännököseen ja mitkä on julistettu suo- malaisille vieraisissa virastoissa. Ja samaan aikaan kun on täten käytän- töön sovellettu yhtä ja "voimaan saatettua" yleisvaltakunnallisessa jär- jestyksessä syntynyttä "lakia", sa- maan aikaan on jopa mielettömäksi katsottavalla innolla tehty alustavia suunnitelmia ohjelmanin luomiseksi mui- den valtiollisen ja karsallisen elämäm- me onaperäisyyksilmausten tuhoami- seksi. Niitä töitä suorittamassa on Pietarissa istunut ja — istuu — lukui- sa joukko komiteoita, ja mikäli olem- me aivan näinä päivinä nähneet, sukel- tautuu niiden käsisä julkisuuteen ohjelmaehdotuksia tuhoamistyön edel- leen jatkamista varten. Kohta saa- remme "lain" leipäveron asettami- sesta; toisen, jolla erotetaan ja keisa- rikuutaan yhdistetään erinäisiä aluei- ta maastamme; kolmannen, jonka mu- kaan Suomessa tehtyjen valtiollisten rikosten johdosta nostetut oikeusjutut tullaan käsittelemään rajantakaisissa tuomioistuimissa; neljännen, jolla lisä- tään jo ennestäänkin tavattoman suu- ria lainvastaisesti kannettaviksemme asetettuja sotilasrasituksia j. n. e. Luettelo io niistä ehdotelmista, joita maan sisäisen itsenäisyyden vihollis- ten taholta on kuluneen vuoden aika- na tehty tuhosuunnitelman täydentämi- seksi, tulisi täyttämään, jos jokaiseen yksityiskohtaan ulottuva semmoinen luadittaisiin, monta sanomalehtipal- sata.

Rajantakana noin puuhutessa suori- tellaan täällä kotona kaikellaisia edel- läkuvatuihin verraten toisarvoisia töi- tä, jotka tähtäävät samaan päämää- rään. Eduskunnan päätöksii. varsinkin sellaisia niistä, joiden käytäntöön so- vellutettuna oletetaan elvyttävän maan yhteiskuntaelämä ja huojistuttavan kansan pohjakerronsten toimeentulon ehtoja, on edelleen pidetty haudattuina korkeiden virkamiesten kätkeihin. Vai- voia kohitettua kulttuurielämää koetetaan suorastaan tyherryttää sitea, että kielletään aineellinen kaunatus mitä välttämättömimmiltäkin yleisiltä laitoksilta, mennee tuon järjestelmän toteuttaminen jopa niinkin pitkälle, että nykyään on odotettavissa senkin vähäisen valtioavun lakkaaminen, mitä vielä tähinasti on kunnanlääkärien palkkaamista varten nautittu. Samal- la kun täten pyritään kokonaan tuka- huttamaan kulttuurielämämme erinäi-

siä puolia, samalla vielä pannaan esteitä vapaalle kansalaistoiminnallekin, jotta ei hyökkääjiin tekemiä vaurioita voitaisi edes tätä tietä korjailla. Arpajaislupia ei anneta kuin harvoihin tarkoituksiin, yhdistystoiminta koetetaan vaikeuttaa kaikkiallisilla rettelöimisillä, puhujien suita tukitaan ja sanomalehdistöä vainotaan valtiollisilla painokanteilla. Siitäkin on jo vakavia kuiskeita kuulunut, että venäläinen virkamaiti tulisi lähimmässä tulevaisuudessa yrittämään maamme työväenliikkeen suhteen saman ohjelman toteuttamista, mitä aikoinaan yritti valtiovalta Saksassa, seurauksilla, mitkä jokainen tunnemme ja joiden ei luulisi vallaanpitäjille olevan kovinkaan kehoittavia.

Yleisilmäys, minkä heitämme ääken päätyneeseen vuoteen, kehittää lyhyessä tuokiossa eteemme yhtenäisen kuvan, joka edustaa mielletöntä rehkimistä ja sekamelskaa. Jos sitä kuvaa katselisimme porvarillisilla silmillä ja arvostelisimme asioita porvarillisen käsityksen mukaan, painuisimme varmanankin mitä toivotonimpaan mielialaan, sillä sanotulta kannalta asemaa punniten näyttää kansamme tila nykyhetkellä kerrassaan mahdottoimalta. Hyökkäävä puoli tässä kamppauksessa edustaa voimaa, johon verrattuna meidän pienen kansamme vastaava voima ei ole minkään arvoisen. Sillä taholla tehdään tuhotyötä pistimiin turvaten, ja niitä, kuten hyvin tietty, ei meillä ole; ja vaikka olisi, niin niiden avulla me emme voisi tuhoutuloa tilapäisestikään ehkäistä, sillä meidän kansamme on pieni, on kuin häipyvä hiukkanen, jos sitä vertaamme hyökkääjiin käskettävissä oleviin jopa miltei määräämättömiksi katsottaviin laumoihin.

Mutta sosialidemokratisesti valistuneina alaluokan jäseninä voimme me katsella näitä ilmiöitä melko levollisesti. Me nimittäin tiedämme, että kaikessa tuossa, niin räikeätä ja raakaa kuin se onkin, ei itse asiassa tapahtu mitään tavatonta, vaan että tämä ottelu on vain sitä samaa sotaa, jota maailmassa on käyty aikojen alusta ja tullaan käymään aina niin kauan, kunnes sosialismi poistaa sen syyt. Meidän kimppuumme hyökätään jos minkälaisia tunnustauseita huutaen, mutta niistä huolimatta me tiedämme, että tässä on kysymys vain aineellisista eduista. Koko tuon puhunalaisten hyökkäyksen tarkoituksena, niin muirausisin muutoin kuin se pukeu-

tuakin, on vain etujen voittaminen eräille venäläisen yläluokan ryhmille, summoisille ryhmille, mitkä ovat yleismaailmallisen taloudellisen kehityksen edetessä jääneet ajastaan surkeasti jällelle ja mitkä eivät siis voi tyydyttää tavallisin keinoin niitä tarpeitaan, jotka heidän eläessään Venäjän nyttemmin kuiviinimetyä alaluokan hiestä ja verestä, ovat paisuneet huomattavan suuriksi. Saalista haetaan siis tältä taholta: sitä vaaditaan vetoamalla raakaan voimaan, ja me näemme, että omaisuudestamme saadaankin täten lohkaistuksi aimo paloja. Mutta toiselta puolen on meillä varma tieto, että tuo kaikki on oleva vain tilapäistä, sillä taloudellinen kehitys on aikanaan pitävä huolen siitä, ettei ryöstö, jota harjoitetaan ilman nykyaikaisia edellytyksiä, pääse jatkumaan määräämättömiin. Sen jatkumisen oikeutusta eivät voi taita edes pistimet, sillä se aika on ollut ja mennyt jolloin nämä olivat ratkaisuvia tekijöitä taloudellisissa kysymyksissä. Tähän nähden me verrattain levollisesti katselemme hyökkääjämme hurjaa mellastusta, emmekä suinkaan painu toivottoimaan mielialaan, vaikkakin näemme, että he tällä rosvoretkellään anastavat aineellisia hyvyksiä, mitkä me itsekin kiipeästi tarvitsisimme. Sillä kaiken sen, minkä he nykyään vievät ja tuhoavat, kaikun sen me jälleen keräämme ja korjaamme uudestaan kunhan koittaa päivä, jolloin ryöstön täytyy olosuhteiden pakosta taota.

Näin tietäen, mitkä voimat tulevat ehkäisemään näiden nykyään meitä sortavain voimain voittokulun, me yhtenäin koottamme kehitellä niitä. Me opetamme kansaa ajattelemaan sosialidemokratisesti, ja suuntaamme kaikkien kolmen järjestöme, valtiollisen, ammatillisen ja osuustoiminnallisen järjestön työskentelyn yhtä suunta päämäärää kohti, nim. sitä päämäärää, että maamme taloudelliset, s. o. tuotannolliset voimat saataisiin kehityksiksi mahdollisimman korkealle, täysin nykyaikaiselle kannalle, joten kansamme tulisi nostetuksi sivistyskansain joukkoon ei ainoastaan suurilla sanoilla, vaan oikein asiallisesti.

Siinä työssä käyvät meidän toimenpiteemme pääasiassa ristiin porvarillisten isänmaanystävien puuhain ja etujen kanssa, meidän kuu nim. täytyy pakottaa heitä suorittamaan heidän "kirottua velvollisuuttansa", s. o. maksamaan taloudelliselle kehitykselle veroa siitä riistosta, mitä he har-

joittavat. Samalla siis kun me byök-käämmä itäisiä anastajia vastaan ja teemme kehityksen turvin heidän asemaansa ajanpitkään mahdolltomaksi, samalla me suuntaamme joukkoiskuja kotoisia riistäjiä kohti vaadimme heiltä etuja ja siten pakoitamme heidät toimimaan porvaristolle määrätysä historiallisessa tehtävässä — sinä taloudellisessa kehitystä edistävässä työssä, mikä täällä on tähän asti niin surettavan suuressa määrässä suorittamatta jäänyt.

Täten puuhaamme me ja täten puuhaavat koko maailman valvotut työlläiset. Samaan suuntaan käyvän joukkotyöskentelymme vaikutuksesta

kehkeytyy nopeasti se voima, joka on lakava kansoille oikeutta (ja jonka rinnalla ei pistinvoima enää merkitse mitään. Tuo köyhälistön voima kasvaa joka ainoa päivä, semmoisinkin päivinä ja semmoisina ajanjaksoinakin, jotka näyttävät olevan omistetut taantumukselle. Siitä tietoisina me täällä pohjolassa, me uhatun kansan alaluokan jäsenet, me joilta yritetään kiskaista jopa viimein leipäpala suusta, me, joita ajetaan painaa musikkain alhaiselle asteelle, katsomme näin vuoden vaihteessa luottavaisina tulevaisuuteen ja tervehdimme nousevaa ajastakaa tyyneinä, voitonvarmoina.

Kirjallisuutta

“Tyhjt Myllyt”. Säkenien tässä numerossa on luettava väririkas tuokio kuva kuluneen yhteiskunnan hammaspyörän, vanhan raatajan “surumarssista”, joka on hänellä edessään kun voimat ovat loppuneet, ansiokyky mennyt eikä enää kenelläkään ole mitään odotettavissa häneltä. Kertomus on palanen Kalle Rissanen viime vuoden lopussa ilmestyneestä novellikokoelmasta “Tyhjt Myllyt”. Se yksin riittää osoittamaan, että kokoelman kirjoittajalla on meikäläisissä oloissa varsin huomattava huomiokyky ja ennenkaikkea on hänellä kyky lausua sanottavansa omintakeisessa ja taiteellisessa muodossa. Mutta se ei ole ainoa tuon kirjan merkille pantava kyhäys. Kirja kokonaisuudessaan on ilmaus siitä, että meikäläiset “amatöörikirjailijat” yhdessä liikkeemme muun toiminnan kanssa jättävät amatöörasteen taaksensa ja kehittyvät huomattaviksi tekijöiksi suomalaisen kirjallisuuden alalla.

Kalle Rissanen nimi on tähän saakka meille tunnettu etupäässä silloin tällöin tilapäisjulkaisuissa ja sanomalehdissä painetuistaan pikkukyhäyksistä, joista muutamat ovat luettava nyt ilmestyneessä kokoelmassa. Niitä on aina mielellä luettu, sillä tyyliä ja terävyyttä ei Rissaselta ole ennenkään puuttunut ja tavallisesti ovat hänen novellinsa huomattavia sisältönsäkin puolesta, tarjoten purevaa ivaa milloin mistäkin

ivaa ansaitsevasta aikamme ilmiöstä. Iva onkin R:n vahvin puoli. Hän irvistelee koko maailmalle — itselleenkin ja nälkätaiteilijaelämälleen. Joskus hän tavoitellessaan tyylin omintakeisuutta menee teennäisyyteen, kuten tässäkin kokoelmassaan, kertomuksessa “Ikuinen naisellisuus” ja jotkut muut. Mutta esim. kertomus “Viimeinen keisari” ja kuvaus kahden nälkätaiteilijan vaelluksista leivän haussa ovat mainiota luettavaa. Edellämainittu kertomus “Surumarssi” taas osoittaa, että Rissanen viulussa on väräjävä tunteenkin sävel, joka paremmin kuin moni pitkävetinen esitelmä kuvaa yhteiskunnaksemme nimitämämme hulinhuoneen kurjuuden.

Kalle Rissanen on äsken muuttanut amerikkojen maille ryhtyäkseen “Väkäbuvan” toimittajaksi. Hänen humorinsa ehkä ei ole ihan sellaista, mihin täällä päin maailmata ollaan tottuneita, mutta emme epäile, etteikö se saavuta tunnustusta sitenkin. Toivotavasti pilalehden toimittajan toimi ei estä Kallea muusta kirjallisesta toiminnastaan, vaan saamme edelleenkin luettavaksemme hänen virkistäviä palasiaan, joko ne sitten ilmestyvät kirjojen muodossa tahi välipaloina sanomalehtiemme palstoilla. Luulis, että Amerikkamme, niin canadalainen kuin yhdysvaltalainenkin, tarjoaa tavallista runsaammin aiheita satiirin kirjoittajalle.